

Postoje české veřejnosti k zaměstnávání cizinců – březen 2013

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost, v13-03
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	4. – 11. 3. 2013
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1059
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	OV.46, OV.49
Zveřejněno dne:	23. dubna 2013
Zpracoval:	Jan Červenka

V rámci svého březnového šetření CVVM zkoumalo názory české veřejnosti na to, jak by se mělo přistupovat k zaměstnávání cizinců. Konkrétně šetření zjišťovalo obecný postoj občanů k zaměstnávání cizinců a dále i některé dílčí názory na tuto problematiku, na které se zaměřila baterie výroků, s nimiž respondenti vyjadřovali buď souhlas, nebo nesouhlas.

Tabulka 1: Zaměstnávání cizinců v ČR¹ (%)

	5/2003	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011	3/2012	3/2013
rozhodně ano	5	11	7	9	7	8	8
spíše ano	40	57	48	46	48	42	42
spíše ne	35	21	28	31	31	33	35
rozhodně ne	9	4	8	8	8	9	8
neví	11	7	9	6	6	8	7

Pozn.: Procenta ve sloupci.

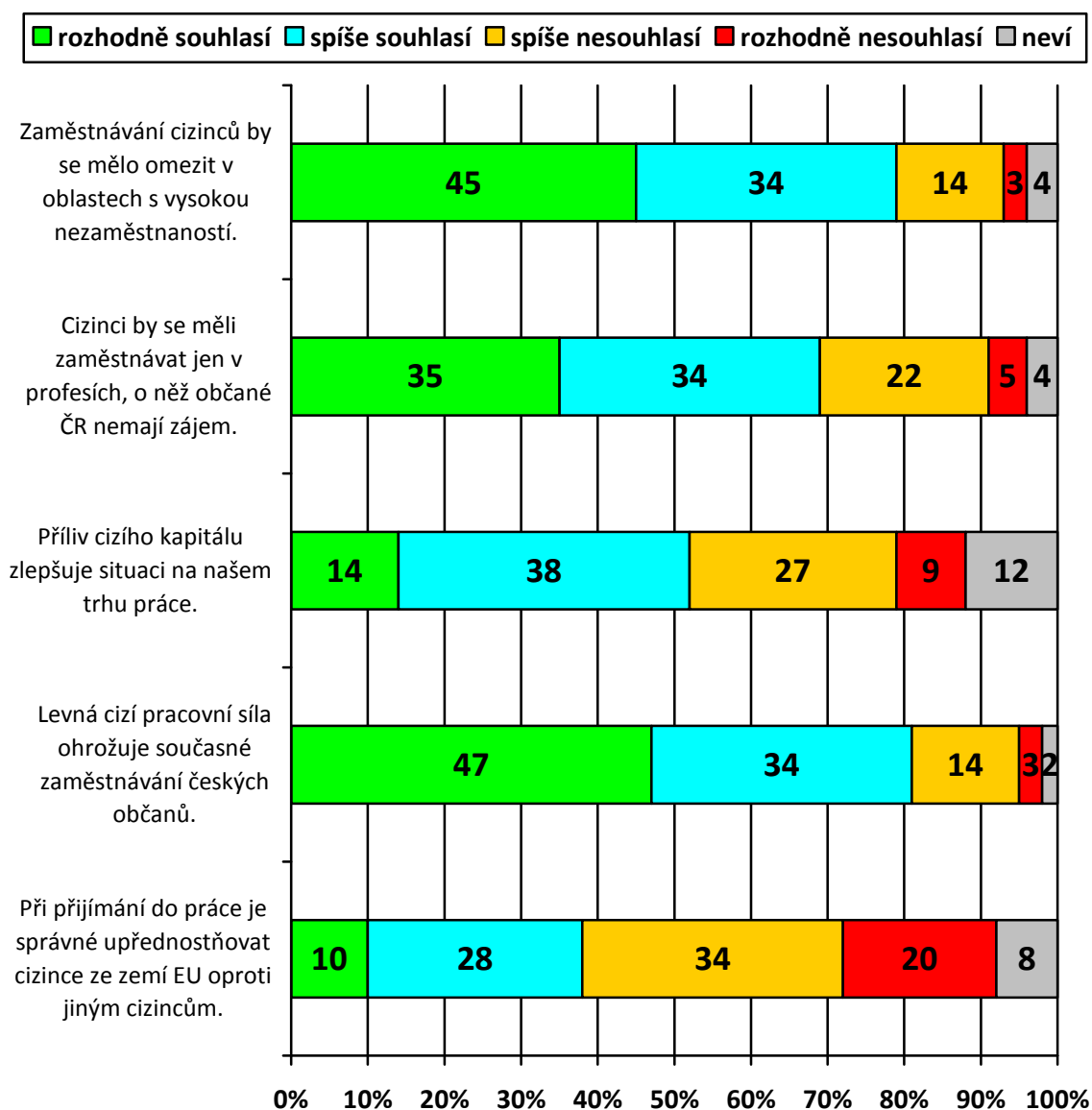
Pokud jde o obecný postoj veřejnosti k zaměstnávání cizinců (viz tabulku 1), polovina občanů (50 %) to považuje za správné, zatímco o málo více než dvě pětiny (43 %) vyjadřují opak. Od posledního výzkumu z března loňského roku se pohled na otázku zaměstnávání cizinců významně nezměnil. Současná podpora zaměstnávání cizinců je výrazně nižší, než byla zejména v roce 2008, kdy za

¹ Otázka: „Domníváte se, že je správné zaměstnávat cizince v ČR? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

správné zaměstnávání cizinců označovaly více než dvě třetiny lidí. I navzdory tomu ovšem podíl souhlasného postoje k zaměstnávání cizinců zůstává o něco vyšší než v roce 2003, kdy byla tato otázka ve srovnatelné podobě zkoumána poprvé a kdy podíly souhlasu a nesouhlasu byly v podstatě vyrovnané.

Podrobnější analýza ukázala, že podpora zaměstnávání cizinců roste se stupněm dokončeného vzdělání a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti respondenta. Relativně vyšší podporu zaměstnávání cizinců šetření zaznamenalo také mezi vysoce kvalifikovanými odbornými nebo vedoucími pracovníky, Pražany, dotázanými, kteří současnou ekonomickou situaci ČR hodnotí jako „ani dobrou, ani špatnou“, lidmi, kteří se na pravolevé škále politické orientace řadí jednoznačně na pravici, a voliči TOP 09. Naopak nesouhlas se zaměstnáváním cizinců častěji zazníval od nezaměstnaných, respondentů, kteří současnou ekonomickou situaci v ČR hodnotí jako špatnou, lidí hlásících se k levici, stoupenců KSČM a rozhodnutých nevoličů bez preferované strany.

Graf 1: Souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky? (%)

Tabulka 2: Souhlas/nesouhlas s výroky (%)

	5/03	3/08	3/09	3/10	3/11	3/12	3/13
Při přijímání do práce je správné upřednostňovat cizince ze zemí EU oproti jiným cizincům.	29/54	37/49	41/45	42/42	48/42	46/42	38/54
Levná cizí pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů.	83/12	66/28	78/17	81/14	81/16	78/19	81/17
Příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce.	58/26	59/20	53/25	53/27	52/34	52/33	52/36
Cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem.	63/28	62/30	66/26	63/29	68/27	69/26	69/27
Zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností.	81/12	69/20	78/14	76/15	76/18	78/16	79/17

Pozn.: Údaje v procentech, dopočet do 100 % ke každé dvojici tvoří odpovědi „neví“.

Respondenti se rovněž vyjadřovali k baterii výroků týkajících se působení cizinců na českém trhu práce (viz graf 1 a tabulku 2). Výsledky ukazují, že čtyřpětinová většina občanů se kloní k názoru, že cizí levná pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů (81 %) a že zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností (79 %). Více než dvoutřetinovou většinou (69 %) převažuje i mínění, že cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o které čeští uchazeči o práci nemají zájem. V otázce, zda by při přijímání do práce měli být upřednostňováni cizinci ze zemí EU před ostatními, se česká veřejnost v současnosti kloní spíše k nesouhlasu, když souhlas s upřednostňováním cizinců z EU vyjadřují necelé dvě pětiny dotázaných (38 %) a nesouhlas více než polovina (54 %). Tím došlo u této otázky k výrazné změně trendu předchozích let, kdy byl patrný mezi roky 2003 a 2011 vzestup podílu souhlasu s upřednostňováním uchazečů o práci ze zemí EU, který byl původně zřetelně menšinový a který v letech 2011 a 2012 mírně převažoval. Nyní však došlo k výraznému poklesu podílu souhlasu (o osm procentních bodů) při ještě větším vzestupu podílu nesouhlasících (o dvanáct procentních bodů), což postoje české veřejnosti v této otázce poměrně zřetelně překlápilo zpět k většinovému nesouhlasu. O málo více než polovina Čechů (52 %) souhlasí s tím, že příliv zahraničního kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce, zatímco více než třetina (36 %) dotázaných v šetření uvedla opak. Oproti šetření z minulého roku se kromě výše zmíněného posunu postoje v otázce upřednostňování cizinců z EU názorová skladba k uvedeným otázkám statisticky významným způsobem nezměnila.